

Utdanningsplan for leger i spesialisering i indremedisin ved Sørlandet sykehus

Om utdanningsvirksomheten

Sørlandet sykehus er Agders største kompetansebedrift, med over 7000 ansatte fordelt på ulike lokasjoner. SSHF har ansvar for spesialisthelsetjenester innen fysisk og psykisk helse og avhengighetsbehandling. Sykehusene ligger i Arendal, Kristiansand og Flekkefjord. I tillegg har vi distriktpsikiatriske sentre og poliklinikker flere andre steder i Agder. I fjor var det over 550 000 pasientbehandlinger i Sørlandet sykehus.

Om organisering av spesialiteten

SSHF har spesialister innen alle de indremedisinske spesialitetene. Ved SSK og SSA er de indremedisinske avdelingene seksjonerte, mens SSF har en felles indremedisinsk seksjon delt i ulike fagspesifikke grupper.

Innlagte pasienter rutes som hovedregel til riktig tentativ seksjon/gruppe, og ved behov konsulteres andre aktuelle relevante spesialister. Det jobber spesialister i indremedisin på alle tre lokalisasjoner og det er behandlet indremedisinske pasienter på alle tre sykehusavdelingene, i tillegg til at det drives utstrakt poliklinisk virksomhet.

Poliklinisk virksomhet er i hovedsak er tilknyttet de respektive indremedisinske spesialitetene (tidligere subspecialitetene).

Om avdelingen/seksjonen i SSHF

I Kristiansand er det ansatt spesialister i alle de indremedisinske spesialitetene. Det er egne seksjoner for lunge, infeksjon, hjerte, endo/nefro og hematologi. Vaktsjiktet 2-delt, dvs at nye LIS 2/3 alltid vil ha en mer erfaren LIS med seg på vakt. Begge sjikt er 11-delt. Det er tilgjengelig bakvakter i generell indremedisin og kardiologi hele døgnet, men de har hjemnevakt etter kl 19 og er da tilgjengelig på telefon. De rykker ut ved behov. I tillegg er det 1-2 LIS-1 på. Revmatologisk seksjon ligger også under medisinsk avdeling og hospitering både her og på nevrologisk avdeling vil bli aktuelt for mange LIS ila utdanningsløpet.

I Arendal er det spesialister i alle de indremedisinske spesialitetene unntatt infeksjonsmedisin. Vaktsjiktet er todelt, med både erfaren og mindre erfaren LIS2/3 i tilstedevakt døgnet rundt. Vaktturnusen er 10-delt i begge sjikt. I tillegg er det 1 LIS-1 på vakt. Det er tilgjengelige bakvakter i generell indremedisin i tillegg til noninvasiv og invasiv kardiologisk bakvakt. LIS i Arendal konferer med vakthavende nevrolog i Kristiansand ved behov. Felles for Kristiansand/Arendal og Flekkefjord er skopivakt som kommer og gjennomfører akutt-skopi ved behov for det.

Flekkefjord sykehus er lokalsykehus for omtrent 40000 innbyggere vest i Vest-Agder, og øst i Rogaland, og er det minste, men eldste, av de tre sørlandssykehusene. Vi dekker det meste av generell indremedisin, i tillegg til en del spesialisert utredning og behandling innen lungesykdommer, kardiologi, gastroenterologi og geriatri. Sengeposten har en egen seksjon for lindrende behandling, og en seksjon for slagbehandling og –rehabilitering. Vi har dialyseavdeling, og en onkologisk dagenhet som samarbeider tett med Senter for Kreftbehandling i Kristiansand, og som gjennomfører omtrent 2000 medisinske onkologiske behandlinger årlig. LIS2/3 går for tiden i 8-delt vakt. LIS 1 går i tilstedevakt, mens LIS2/3 natterstid har passiv vakt med inntil 15 min responstid. Overlege, som for tiden går i 6-delt vakt, er tilstede i visittider formiddag og kveld i helgene, og ellers tilgjengelig pr telefon, med lav terskel for utrykning ved behov. Vi samarbeider tett både med anestesipersonell og kirurgisk avdeling lokalt, og med relevante avdelinger ved SSK, SSA, SUS, og til dels OUS.

Om utdanningsløpet/-ene

Ved SSHF vil en kunne fylle alle læringsmålene innen indremedisin del 2 og del 3 indremedisin. Det er derfor ikke påkrevd med noen sentral tjeneste ved universitetssykehus. Alle læringsmålene i del 2 og del 3 kan fylles både i Kristiansand og Arendal, og de fleste kan også fylles i Flekkefjord.

Det legges til rette for hospiteringer på de relevante avdelingene LIS trenger for å fylle sine læringsmål (for eksempel ved nevrologisk avdeling SSK for læringsmål innen akutt nevrologi).

LIS i del 3 indremedisin som begynner i Flekkefjord vil trenger minst ett år ved en større indremedisinsk avdeling for å få tilfredsstillt kravene til læringsmål innen grenspesialitetene, samt skaffe erfaring fra en større intensivovervåkningsavdeling (både tjeneste ved SSK og SSA vil bli godkjent, forutsatt at øvrige læringsmål tilfredsstilles der). SSF har skriftlig avtale med SSK og SSA som sikrer plass til rotasjon for spesialisering, både i generell indremedisin, og grenspesialisering.

Introduksjon av nye LIS

Nye LIS 2 leger læres opp i bruk av journalsystem/elektronisk kurve, og introduseres til vaktarbeid gjennom følgevakter inntil både vi og LIS2 er trygge på vaktkompetanse. For å sikre kjennskap til sentrale rutiner ved akuttmedisinske tilstander meldes LIS2 opp til et nettkurs der helseforetakets viktigste prosedyrer mtp akutt indremedisin er samlet. I Kompetanseportalen/Dossier vil LIS-legene få tildelt elektroniske læringsmålsplaner i tråd med ønsket spesialisering, i tillegg til lokalt utarbeidede kompetanseplaner (eksempelvis for vaktkompetanse, veiledningskompetanse, medisinsk-teknisk utstyr mv).

Internundervisning og kurs

Interundervisning:

Internundervisningsprogrammet legger opp til å dekke de læringsmål der internundervisning inngår som læringsaktivitet i utdanningsplanen i løpet av en 3-års syklus. Både læringsmål for indremedisin del 2 og del tre dekkes i løpet av denne tidsperioden.

- I Kristiansand gjennomføres felles morgenmøter inkludert undervisning med forskjellige indremedisinske temaer i 30 min, tre dager i uken, samt egen undervisning i hver indremedisinsk spesialitet i 45 minutter hver torsdag morgen. Onsdager er det felles undervisning for alle legene i HFet i 30 min.
- I Arendal er det 30 min morgenundervisning mandag til torsdag, og 45 min seksjonsvis undervisning hver fredag. I tillegg har hver seksjon 30 min undervisning en gang ukentlig.
- I Flekkefjord foregår undervisningen på morgenen 3 dager i uken: tirsdager og fredager med hhv 30 og 15 min internundervisning på medisinsk avdeling, og torsdager med 45 min felles-internundervisning med de andre spesialitetene. Det gjennomføres også strukturert undervisning i ultralyd (ekkokardiografi, UL pleura, UL abdomen/urinveier, venekompresjonsultralyd mv) 2 timer 6 ganger pr år, og annethvert år gjennomføres opplæring i tolking av lungefunksjonsdiagnostikk (spirometri/bodypletysmografi/diffusjonstesting) for LIS-legene, NIV mm.
- På alle seksjonene er det også felles MDT-møter for eksempel i kreftdiagnostikk som LIS har mulighet og oppfordres til å delta på.
- I internundervisningen ved medisinsk avdeling tar vi sikte på å dekke de viktigste indremedisinske temaer (slik de er definert i læringsmålene) i løpet av en 3-årig syklus.

Kurs:

Vi legger til rette for at LIS-legene får gjennomføre relevante og nyttige kurs, som hovedregel 5 kursdager hvert semester både i LIS2 og LIS3-delen av spesialiseringen. LIS søker selv relevante kurs for utdanningen, og søker fri fra avdelingen når kurset avvikles. Kurs innvilges slik at LIS får gjennomført de kursene som inngår som læringsaktiviteter i spesialiseringen i løpet av spesialiseringstiden, og dersom driften tillater det, kan LIS-legene også delta på andre relevante kurs.

Simulering og ferdighetstrening

Vi har de siste årene satset på å øke simulering/ferdighetstreningen, og utdannet flere nye fascilitatorer ved alle tre lokalisasjoner.

- I Kristiansand gjennomføres ukentlige BEST-øvinger i medisinske casescenarioer i tillegg til hjertestansøvelser og AHLR-øvinger.
- I Arendal gjennomføres også regelmessige BEST-øvinger, hjertestansøvelser, AHLR-øvinger og hjerneslagøvinger.
- I Flekkefjord gjennomføres medisinske team-øvelse to ganger pr måned, og vi har årlig AHLR-øving. Hvert halvår kommer i tillegg barnelege samt fascilitator fra SSK for å trene barne-team med personell som går i vakt.

Vi planlegge å øke simuleringstrening på alle tre lokalisasjoner fremover, for å få dekket læringsaktivitetene i LIS2-utdanningen.

Forskning:

Vi har lang erfaring med å inkludere pasienter i ulike forskningsprosjekter på de ulike medisinske avdelingene. Foretaket har økt satsingen på forskning, blant annet ved å opprette 5 internfinansierte PhD-stillinger årlig de siste årene, og flere LIS-leger har blitt rekrutterte. Det legges til rette for at LIS-leger som er interesserte skal få delta i forskning, og forskning vektlegges også i internundervisningsprogrammet.

Felles kompetansemål (FKM)

Det er laget en felles plan for felles kompetansemål for SSHF. Dette kursprogrammet består av 3 dager og vil dekke de fleste læringsmål i FKM. Kursene er utarbeidet av representanter fra biblioteket, lærings og mestringscenteret, fagenheten og forskningsenheten. Kurset vil kjøres minimum årlig ved alle tre lokalisasjoner og være åpent for alle LIS. Som en del av kurset vil det gis en introduksjon til prosjektoppgaven «kunnskap og forbedring» som er anbefalt gjennomført for alle LIS. For øvrig anbefales det også på veilederkurs at mange av temaene skal gjennomgås på individuell veiledning.

Organisering av supervisjon på den enkelte avdeling/seksjon

LIS2/3 superviseres i relevante prosedyrer og ferdigheter, både i form av planlagt undervisning (for eksempel ultralydferdigheter, ved polikliniske prosedyrer som inngår som lærings-/ferdighetsmål), og ad-hoc, både i vaksammenheng, på poliklinikken, og på avdelingen. På alle tre seksjoner går LIS vititt og superviseres da av relevant indremedisinsk overlege. Det blir gjennomført daglige previsitter på alle tre avdelinger. LIS har også en del poliklinikk der de også superviseres av relevant indremedisinsk overlege.

Veiledning og faglig utvikling

Tid til veiledning legges inn i arbeidsplan + timebøker for veileder og LIS2/3-lege, slik at vi sikrer at det er satt av tid til fast oppfølging. Dette gjennomføres en gang pr mnd på alle tre lokalisasjoner. I tillegg drives nokså utstrakt ad-hoc-veiledning når det dukker opp relevante problemstillinger. LIS2/3 får – i tillegg til kurs, internundervisning - i snitt 4 timer/uke til faglig fordypning.

Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål

Dokumentasjon av oppnådde læringsmål gjennomføres i Kompetanseportalen. Det vil være angitt på hver læringsaktivitet om du skal sende læringsaktiviteten til godkjenning hos din veileder, en supervisor, et evalueringskollegium eller om det kun er egenregistrering av gjennomført læringsaktivitet. Etter at alle

læringsaktivitetene er gjennomført skal LiS sende hele læringsmålet til endelig godkjenning hos sin avdelingsleder. Noen avdelingsledere har delegert godkjenningen av en del læringsmål til seksjonsledere eller andre og det vil være markert i Kompetanseportalen. LiS og veileder skal sammen vurdere progresjonen i utdanningen minst halvårlig. Leder har overordnet ansvar for at læringsmål vurderes og godkjennes.

Individuell utdanningsplan

Ved tilsetning vil det utarbeides en individuell utdanningsplan for LIS, som viser hva LIS skal gjennomføre (læringsmål, læringsaktiviteter og læringsarenaer) og planlagt progresjon i dette, basert på hvor i utdanningsløpet LIS starter. Den individuelle utdanningsplanen utarbeides av LIS i samarbeid med veileder og evt. utdanningsansvarlig overlege. Planen skal godkjennes av leder.

Utdanningsutvalg og utdanningsansvarlig overlege

Det er utdanningsutvalg på alle tre lokalisasjoner som sørger for tildeling av veileder til LiS og som organiserer internundervisningen slik at alle LiS får deltatt der og at det sikres at alle læringsmålene gjennomgår på internundervisning i en 3 års-periode.

Tillitsvalgte

Det er plasstillitsvalgte på alle tre lokalisasjoner for både LIS og overleger. I tillegg er det en egen hovedtillitsvalgt for YLF i foretaket. Disse kan kontaktes ved behov.

Kontakt

For spørsmål om spesialistutdanningen ta kontakt med:

Kristiansand - Avdelingsoverlege Ole Rysstad eller seksjonsoverlege Rita Hellenen.

Arendal - Avdelingsoverlege Geir Noraberg eller overlege Elisabeth Kvien.

Flekkefjord - Jens Pallenschat, medisinskfaglig ansvarlig med.avd., Hjalmar Ødegaard, medisinskfaglig ansvarlig akuttmottak, eller Trine Nesheim, avdelingsleder med.avd. Ta kontakt via medisinsk ekspedisjon, tlf 38 32 50 49